БЕКІТІЛДІ
Ақмола облысы цифрландыру және архивтер басқармасы басшысының
2026 жылғы 21 09
№ 63 бұйрығымен

Ақмола облысы цифрландыру және архивтер басқармасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Ақмола облысы цифрландыру және архивтер басқармасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты (бұдан әрі – Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт) «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының (бұдан әрі – Заң) 10-бабының 2-тармағына және Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 2024 жылғы 31 желтоқсандағы № 285 бұйрығымен бекітілген Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды қалыптастыру бойынша әдістемелік ұсынымдарға (бұдан әрі – Әдістемелік ұсынымдар) сәйкес әзірленген.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт – қоғамдық қатынастардың оқшауланған саласы үшін белгіленген, сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған ұсынымдар жүйесі.

2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартта пайдаланылатын негізгі ұғымдар:

1) жекжаттар – жұбайының (зайыбының) ата-анасы бір және ата-анасы бөлек аға-інілері мен апа-сіңлілері (қарындастары), ата-аналары мен балалары;

2) қоғамдық бақылау – қоғамдық бақылау субъектілерінің «Қоғамдық бақылау туралы» Қазақстан Республикасының Заңында және Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында белгіленген тәртіппен және нысандарда жүзеге асырылатын, қоғамдық бақылау объектілерінің актілері мен шешімдерінің қоғамдық мүдделерге сәйкестігін талдауға және бағалауға бағытталған қызметі;

3) қоғамдық бақылау субъектілері – Қазақстан Республикасының азаматтары; діни бірлестіктерді қоспағанда Қазақстан Республикасының аумағында тіркелген коммерциялық емес ұйымдар; Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес қоғамдық бақылауды жүзеге асыруға өкілеттіктер берілген өзге де субъектілер;

4) қонақжайлылық таныту – іскерлік қатынастарды орнату, нығайту немесе дамыту үшін ұсынылатын тамақ (таңғы ас, түскі ас, кешкі ас және басқалары), қабылдаулар, ойын-сауық, қоғамдық немесе спорттық іс-шараларға билеттер. Бұл ретте, қонақжайлылық таныту шақырушы тараптың қатысуын талап етеді, олай болмаған жағдайда шығыстар сыйлық болып табылады;

5) мүдделер қақтығысы – жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдардың, оларға теңестірілген адамдардың, лауазымды тұлғалардың жеке мүдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, мұндай жағдайда аталған адамдардың жеке мүдделері олардың өз лауазымдық міндеттерін орындамауына және (немесе) тиісінше орындамауына алып келуі мүмкін;

6) мемлекеттік сатып алу – тапсырыс берушілердің тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді толықтай немесе ішінара бюджет қаражаты, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Арнаулы мемлекеттік қордан бөлінген ақша және (немесе) меншікті кірістері есебінен сатып алуы;

7) отбасы мүшелері – жұбайы (зайыбы), ата-аналары, балалары, оның ішінде кәмелет жасына толған балалары, сондай-ақ асырауындағы және онымен тұрақты тұратын адамдар;

8) сыбайлас жемқорлық тәуекелі – сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау ықтималдығы;

9) сыйлық – ақша қаражаты немесе өтеусіз берілетін/алынатын өзге де мүлік, артықшылықтар, жеңілдіктер, көрсетілетін қызметтер, материалдық емес активтер;

10) сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін картаға түсіру – сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтауға, талдауға, бағалауға (ранжирлеуге) және оларды жою шараларын әзірлеуге бағытталған процесс;

11) сыбайлас жемқорлық картограммасы – сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің тізбесін, сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне бейім лауазымдарды және ықтимал сыбайлас жемқорлық осалдықтары жөнінде белгі беретін басқа да мәліметтерді қамтитын, жаңартылатын деректер жиынтығы.

3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың негізгі қағидаттары:

1) заңдылық;

2) адамның және азаматтың құқықтарын, бостандықтары мен заңды мүдделерін қорғаудың басымдығы;

3) жариялылық пен айқындық;

4) мемлекет пен азаматтық қоғамның өзара іс-қимыл жасауы;

5) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл шараларын жүйелі және кешенді пайдалану;

6) сыбайлас жемқорлықтың алдын алу шараларын басым қолдану;

7) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға жәрдем көрсететін адамдарды қорғау және көтермелеу;

8) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасағаны үшін жазаның бұлтартпастығы.

4. Ақмола облысы цифрландыру және архивтер басқармасының (бұдан әрі – Басқарма) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты іске асыруының тиімділігі Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі (бұдан әрі – сыбайлас жемқорлыққа қарсы уәкілетті орган)

төрағасының 2023 жылғы 29 желтоқсандағы № 438 бұйрығымен бекітілген Сыбайлас жемқорлық деңгейін бағалау арқылы айқындалады.

2-тарау. Мүдделер қақтығысын болдырмау

1-параграф. Мүдделер қақтығысын болдырмаудың қажеттілігі

9. Мүдделер қақтығысының алдын алу парасаттылықты арттыруда және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылда басты рөл атқарады.

10. Мүдделер қақтығысын болдырмау мақсатында «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» және «Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» Қазақстан Республикасының заңдарында жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген, оларға теңестірілген адамдар мен лауазымды тұлғаларға бірқатар талаптар көзделген.

Тыйым салынады:

1) мемлекеттік функцияларды орындаумен сыйыспайтын қызметті жүзеге асыруға;

2) өзінің жақын туыстары (ата-аналары (ата-анасы), балалары, асырап алушылары, асырап алынған балалары, ата-анасы бір және ата-анасы бөлек аға-інілері мен апа-сіңлілері (қарындастары), аталары, әжелері, немерелері), жұбайы (зайыбы) және (немесе) жекжаттары (жұбайының (зайыбының) ата-анасы бір және ата-анасы бөлек аға-інілері мен апа-сіңлілері (қарындастары), ата-аналары және балалары) атқаратын лауазымға тікелей бағынысты болатын лауазымды атқаруға, сондай-ақ жақын туыстары, жұбайы (зайыбы) және (немесе) жекжаттары тікелей бағынысында болуға;

3) квазимемлекеттік сектор субъектісінің бір басқару органында (байқау кеңесінде, атқарушы органында) өзінің жақын туыстарымен, жұбайымен (зайыбымен) және (немесе) жекжаттарымен бірге лауазымдарды атқаруға;

4) мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе табу мақсатында ресми таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдалануға;

5) материалдық сыйақы, сыйлықтар, жеңілдіктер не көрсетілетін қызметтер ұсынған адамдардың пайдасына әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін оларды жеке өзі немесе делдалдар арқылы алуына;

6) Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерде орналасқан шетелдік банктерде шоттарды (салымдарды) ашуға және иеленуге, Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерде орналасқан шетелдік банктерде қолма-қол ақша мен құндылықтарды сақтауға;

7) өкілді органның депутаты болуға, өзі қызмет істейтін не өзіне тікелей бағынысты немесе өзінің тікелей бақылауындағы мемлекеттік органда үшінші тұлғалардың істері бойынша өкіл болуға;

8) педагогтік, ғылыми және өзге де шығармашылық қызметті қоспағанда, кәсіпкерлік қызметпен және басқа да ақы төленетін қызметпен айналысуға, оның ішінде коммерциялық ұйымды басқаруға тікелей қатысу Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес оның лауазымдық өкілеттіктеріне кірмейтін болса, ұйымдық-құқықтық формасына қарамастан, коммерциялық ұйымды басқаруға қатысуға;

9) материалдық-техникалық, қаржылық және ақпараттық қамтамасыз ету құралдарын, басқа да мемлекеттік мүлік пен қызметтік ақпаратты қызметтік емес мақсаттарда пайдалануға;

10) ереуілді және рұқсат етілмеген митингтерді қоса алғанда, мемлекеттік органдардың қалыпты жұмыс істеуіне және лауазымдық міндеттерді орындауына кедергі келтіретін әрекеттерге қатысуға;

11) өзінің қызметтік өкілеттіктерін қызметтік мүддеге қайшы келетін түрде пайдаланып, өзіне немесе басқа тұлғаларға, ұйымдарға пайда мен артықшылықтар алу мақсатында, сондай-ақ басқа тұлғаларға немесе ұйымдарға зиян келтіру үшін әрекет етуге;

12) «Ойын бизнесі туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген анықтамаға жататын ойын мекемелерінде құмар ойындарға және (немесе) бәс тігуге қатысуға, сол сияқты құмар ойындарға және (немесе) бәс тігуге сол үшін бөлінбеген орындарда қатысуға немесе телекоммуникация желілерін, оның ішінде Интернет желісін пайдалану арқылы өткізілетін құмар ойындарға және (немесе) бәс тігуге қатысуға;

13) мүдделер қақтығысын туындататын шешімдерді әзірлеуге, талқылауға немесе қабылдауға қатысуға не қандай да бір тәсілмен қабылданатын шешімдерге ықпал етуге;

14) мүдделер қақтығысы орын алған болса, лауазымдық міндеттерін жүзеге асыруға;

15) өзінің құқықтары мен өкілеттіктерінен айқын тыс әрекеттер жасауға;

16) ресми құжаттарға алдын ала жалған мәліметтер немесе олардың шынайы мазмұнын бұрмалайтын түзетулер енгізуге;

17) қызметінде өзіне немесе басқа тұлғаларға, ұйымдарға пайда мен артықшылықтар алу немесе басқа тұлғаларға немесе ұйымдарға зиян келтіру мақсатында әрекет етпеуге;

18) қызметке салғырттық көрсетуге, яғни қызметке немқұрайлы немесе бейжай қарауы салдарынан өз міндеттерін орындамауға немесе дұрыс орындамауға;

19) өзінің қызметтік жағдайын және бұрын атқарған лауазымындағы артықшылықтарды жеке мүдделері үшін пайдалануға.

Осы тармақтың бірінші бөлігінде көрсетілген адамдар мемлекеттік лауазымға кірген күннен бастап күнтізбелік отыз күн ішінде осы адамға заңды түрде тиесілі ақшаны, сондай-ақ мүліктік жалдауға берілген мүлікті қоспағанда, өз меншігіндегі, коммерциялық ұйымдардың жарғылық капиталындағы үлестерді, акцияларды (акцияны) және пайдаланылуы кірістер алуға алып келетін өзге де мүлікті мемлекеттік қызметті өткеру уақытында сенімгерлік басқаруға беруге міндетті.

2-параграф. Мүдделер қақтығысын анықтау

11. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің алдын алу жөніндегі құрылымдық бөлімше бір тоқсанда бір реттен сиретпей ашық деректерді және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасымен тыйым салынбаған өзге де ақпарат көздерін талдай отырып, мүдделер қақтығысын талдауды жүзеге асырады. Бұл ретте, сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға уәкілетті жұмыскерлер жұмыскерлердің және олардың отбасы мүшелерінің жеке деректері: тегіне, атына, әкесінің атына (болған жағдайда) және жеке сәйкестендіру нөмірлеріне (ЖСН) қол жеткізумен қамтамасыз етілуге тиіс.

Жұмыскердің жеке деректеріне қол жеткізуді қамтамасыз ету мемлекеттік құпиялар және өзге де құпия, ақпаратқа қол жеткізу, дербес деректерді қорғау туралы заңнама талаптарын сақтай отырып жүзеге асырылуға тиіс.

Мемлекеттік органдарда персоналды басқару ақпараттық жүйесіне қол жеткізуге рұқсат беруді бірінші басшының және ақпараттық қауіпсіздік жөніндегі уәкілетті лауазымды адамның келісуі болған жағдайда қызметтік жазба түрінде және барлық шектеулерді ескере отырып осыған жауапты адам береді.

12. Мүдделер қақтығысы мыналарды өткізу кезінде анықталуы мүмкін:

1) сыртқы және ішкі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау немесе сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг жүргізу;

2) мүдделер қақтығысы туралы өтініштермен немесе басқа да ақпаратпен, сондай-ақ ішкі актілермен жұмыс істеу;

3) уәкілетті мемлекеттік органдар мен ұйымдардың тексерулері, ревизиялары немесе аудиттері;

4) жұмыскерлердің акцияларға, компаниялардың жарғылық капиталына үлестерге иелік етуі сияқты жеке мүдделерін қоса алғанда; контрагенттердің туыстарының болуы; лауазымдық міндеттемелермен байланысты болуы мүмкін қосымша кіріс көздері туралы деректерді жинауы және талдауы;

5) жұмыскерлердің іс-әрекеттері мен шешімдерін артықшылықтар немесе біржақтылық белгілерінің бар-жоғына талдау;

6) сыртқы көздерден алынған деректерді жұмыскерлер ұсынған деректермен салыстыру;

7) мүдделер қақтығысына алып келуі мүмкін лауазымдарға талдау жүргізу және ресурстарды бөлумен, қаржыны басқарумен, сатып алумен, бағалаумен және бақылаумен байланысты процестерге ең көп әсер ететін бөлімшелер мен лауазымдарды айқындау, сонымен қатар сотқа дейінгі тергеп-тексеру, сондай-ақ қылмыстық, азаматтық, әкімшілік сот жүргізу және әкімшілік құқық бұзушылықтар туралы істері жөнінде іс жүргізу нәтижелері бойынша анықталуы мүмкін.

Қылмыстық жазаланатын әрекет белгілері бар фактілер анықталған жағдайда, Басқарма тиісті ақпаратты Қазақстан Республикасының қылмыстық-

процестік заңнамасына сәйкес сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға жібереді.

3-параграф. Мүдделер қақтығысының алдын алу шаралары

13. Мүдделер қақтығысының алдын алуға бағытталған іс-әрекеттер:

1) «Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес жұмыскерлер туындаған мүдделер қақтығысы немесе оның туындау мүмкіндігі туралы өзіне белгілі болған сәтте өзінің тікелей басшысын немесе Басқарманың басшылығын жазбаша түрде хабардар етуге міндетті.

Егер тікелей басшы болмаса, келесі жоғары тұрған тұлғаны хабардар ету қажет. Қажет болған кезде, мүдделер қақтығысы фактілері туралы хабардар еткен адамдарды бірінші басшының қабылдауы мүмкіндігі қамтамасыз етіледі.

Егер мүдделер қақтығысы мемлекеттік саяси қызметшілерге қатысты туындаса немесе туындауы мүмкін болса, хабарламаны бірінші басшыға жіберу ұсынылады.

2) мүдделер қақтығысы туралы хабарламаны немесе ақпаратты алған басшы үш жұмыс күні ішінде оларды сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің алдын алу жөніндегі құрылымдық бөлімшенің қарауына жібереді;

3) сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің алдын алу жөніндегі құрылымдық бөлімше мүдделер қақтығысы жөніндегі аталған хабарламаларды немесе басқа да ақпаратты қарап, он жұмыс күні ішінде Басқарма басшылығына мүдделер қақтығысының алдын алу және оны реттеу жөнінде ұсынымдар немесе мұндай қақтығыстың жоқ екені туралы қорытынды ұсынады;

4) мүдделер қақтығысы расталған кезде Басқарма басшылығы ұсынымды алған күннен бастап он жұмыс күні ішінде мүдделер қақтығысының алдын алу және оны реттеу бойынша мынадай:

мүдделер қақтығысына байланысты мәселе бойынша лауазымдық міндеттерді атқаруды басқа адамға тапсыру;

лауазымдық міндеттерді өзгерту;

мүдделер қақтығысын жою жөнінде өзге де шаралар қабылдауға міндетті;

5) бірінші басшыға өзінде туындаған мүдделер қақтығысы мәселесі бойынша объективті шешім қабылдау үшін осы факт анықталған кезден бастап өкілеттіктерді уәкілетті адамға беру ұсынылады;

6) мүдделер қақтығысын болдырмау және реттеу мүмкін болмаған жағдайда, мүдделер қақтығысы орын алған немесе орын алуы мүмкін адам ол анықталған сәттен бастап үш айдан кешіктірмей мүдделер қақтығысына жол берілмейтін тең дәрежелі лауазымға тағайындалады.

4-параграф. Сыйлықтар, сапарлар және қонақжайлылық таныту туралы ережелер

14. Лауазымдық функцияларды орындаумен байланысты сыйлықтар қабылдау немесе қонақжайлылық таныту заңсыз сыйақы ретінде болуы мүмкін. Сыйлықтар қабылдау және ұсыну, сапарға шақыру және қонақжайлылық таныту практикасын қатаң қадағалап, жолын кесу қажет.

Жұмыскерлерге мүмкіндігінше лауазымдық функцияларды орындаумен байланысты және пара ретінде қабылдануы мүмкін кез келген сыйлықтардан, сапарларға шақырудан, сондай-ақ қонақжайлылық танытудан барынша аулақ болуға кеңес беріледі.

15. Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында сыйлықтар қабылдау, сапарлар мен қонақжайлылық таныту мәселелері бойынша мынадай сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер мен жауапкершілік көзделген:

1) егер Қазақстан Республикасының заңнамасында өзгеше көзделмесе, адамның тиісті функцияларды орындамайтын ұйымдардан, сондай-ақ жеке тұлғалардан өзінің мемлекеттік немесе оған теңестірілген функцияларын орындағаны үшін ақша, көрсетілетін қызметтер және өзге де нысандар түрінде кез келген сыйақы қабылдауына тыйым салынады;

2) мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адам не оған теңестірілген адам жеке өзі немесе делдал арқылы оларды танытатын адамдардың пайдасына әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін заңсыз материалдық сыйақы, сыйлықтар, жеңілдіктер не көрсетілетін қызметтер алса, егер мұндай әрекеттер (әрекетсіздік) мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамның немесе оған теңестірілген адамның қызметтік өкілеттіктеріне кірсе, егер бұл әрекеттерде қылмыстық жазаланатын әрекет белгілері болмаса, әкімшілік жауапкершілік көзделген;

3) жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдар, оларға теңестірілген адамдар, лауазымды тұлғалар және олардың отбасы мүшелері хабардар етілмей олардың шотына келіп түскен ақша, олар анықталғаннан кейін екі аптадан аспайтын мерзімде тиісті мемлекеттік кіріс органына мұндай қаражаттың түсу мән-жайлары туралы түсініктеме беріле отырып, республикалық бюджетке аударылуға жатады;

4) қызмет бабында өздерінің мемлекеттік немесе соған теңестірілген функцияларын орындаумен байланысты өздеріне тәуелді мемлекеттік қызметшілерден және өзге де адамдардан жалпы қамқоршылығы немесе қызметі бойынша жол бергені үшін сыйлықтар немесе көрсетілетін қызметтер қабылдауға тыйым салынады;

5) жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдар, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдар, оларға теңестірілген адамдар, лауазымды тұлғалар және олардың отбасы мүшелері хабардар етілмей келіп түскен, сондай-ақ олар тиісті функцияларды орындауына байланысты алған сыйлықтар сыйлықтың алынған күнінен бастап не жоғарыда аталған адамдарға сыйлықтың келіп түскен туралы мәлім болған күннен бастап күнтізбелік жеті күн ішінде мемлекеттік мүлікті басқару жөніндегі уәкілетті органға өтеусіз берілуге жатады, ал аталған адамдарға нақ сондай мән-жайларда көрсетілген қызметтерге қызмет көрсетілген күннен бастап не

мемлекеттік қызметшіге қызметтің көрсетілгені туралы мәлім болған күннен бастап күнтізбелік жеті күн ішінде ол республикалық бюджетке ақша аудару арқылы ақы төлеуге тиіс;

6) өздеріне сыйлықтар келіп түскен жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдар, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдар, оларға теңестірілген адамдар, лауазымды тұлғалар жоғары тұрған лауазымды адамды хабардар ете отырып, оларды «Қазақстан Республикасындағы бағалау қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес айқындалған құны бойынша, мемлекеттік мүлікті басқару жөніндегі уәкілетті органмен жасалатын сатып алу-сату шарты негізінде сатып алуға құқылы. Сыйлықтарды сатудан түскен ақша республикалық бюджетке аударылады;

7) жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдарға, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға немесе оларға теңестірілген адамдарға, сондай-ақ олардың отбасы мүшелеріне түскен сыйлықтар жекелеген негіздер бойынша мемлекеттік мүлікті басқару жөніндегі уәкілетті органға толық және (немесе) уақтылы берілмесе, егер мұндай әрекетте қылмыстық жазаланатын әрекет белгілері болмаса, оларға айыппұл салынады;

8) жұбайының (зайыбының), туыстарының өз есебінен шақыруы бойынша; егер олармен арадағы қарым-қатынастар шақырылатындардың қызметтік іс-әрекеті мәселелерін қозғамаса, өзге де жеке тұлғалардың шақыруы бойынша (жоғары тұрған лауазымды адамның немесе органның келісуімен); халықаралық шарттарға сәйкес немесе шет мемлекеттермен өзара уағдаластық бойынша; ғылыми, спорттық, шығармашылық, кәсіби, гуманитарлық іс-шараларға, оның ішінде осындай ұйымдардың жарғылық қызметі шеңберінде жүзеге асырылатын сапарларды қоспағанда, жеке және заңды тұлғалардың есебінен мемлекетішілік және шетелдік туристік, емдеу-сауықтыру және өзге де сапарларға шақыруларды қабылдауға тыйым салынады;

9) жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдардың, оларға теңестірілген адамдардың отбасы мүшелері аталған адаммен қызмет бабында байланысты болатын жеке және заңды тұлғалардан сыйлықтарды және көрсетілетін қызметтерді, туристік, емдеу-сауықтыру және өзге де сапарларға шақыруларды қабылдауға құқылы емес.

16. Қонақжайлылық таныту қатынастарды бастау, нығайту немесе дамыту мақсатында бейресми және бейтарап жағдайда жасалады. Қонақжайлылық таныту таңғы асқа, түскі асқа, кешкі асқа, қабылдауларға, ойын-сауық, қоғамдық немесе спорттық іс-шараларға шақыруды көздейді. Қонақжайлылық таныту шақырушы тараптың іс-шараға қатысуын білдіреді, олай болмаған жағдайда бұл сыйлық болып табылады.

3-тарау. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру

26. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру білім беру, ақпараттық және ұйымдастырушылық сипаттағы шаралар кешені арқылы жүзеге асырылады:

1) білім беру шаралары – жұмыскерлердің жемқорлық құқық бұзушылықтардың, мүдделер қақтығысын және басқаларды болдырмау тәсілдері туралы жұмыскерлердің хабардарлығын арттыру бойынша тұрақты өткізілетін семинарлар мен тренингтерді қамтуы мүмкін;

2) ақпараттық шаралар сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат бойынша нақты нұсқаулықтар мен нұсқаулар әзірлеу және оларды жұмыскерлер арасында тарату, сондай-ақ оқыту материалдарын (бейнероликтер, таныстырылымдар және брошюралар) дайындауды қамтиды. Осы мақсатта корпоративтік таратулар, ішкі порталдар және ақпараттық стендтер пайдаланылуы мүмкін;

3) ұйымдастырушылық шаралар сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды енгізуді, жемқорлықтың алдын алуға жауапты жұмыскерлерді тағайындауды, жемқорлық фактілері туралы хабарлау арналарын құруды, сатып алу, лауазымдарға тағайындау және жұмыскерлердің тиімділігін және басқа да тәуекелді салаларды бағалау рәсімдеріне сыбайлас жемқорлыққа қарсы талаптарды интеграциялауды қамтуы мүмкін.

27. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру шаралары жоспарланып, практикалық пайдалы жағына бағдарлануға тиіс. Оқыту тұрақты түрде өткізіліп, материалдар жұмыскерлерге қолжетімді және түсінікті болуы қажет.

Жұмыскерлердің білімін бағалау, оқытудың тиімділігі мен қосымша назар аударуды және оқыту бағдарламаларын бейімдеуді қажет ететін салаларды анықтау тестілеу, сауалнамалар және бақылаудың өзге де нысандары арқылы жүзеге асырылады.

28. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті тиімді қалыптастыру және қолдау мақсатында Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру жөніндегі іс-шаралар жоспары (бұдан әрі – Іс-шаралар жоспары) бекітіледі. Ішкі ресурстарды оңтайландыру үшін Іс-шаралар жоспары Басқарманың басқа жоспарларымен біріктірілуі мүмкін.

Іс-шаралар жоспарын әзірлеу кезінде жұмыскерлердің алған білімдерін міндетті түрде бағалай отырып, оларды кемінде жарты жылда бір рет өткізу көзделуге тиіс.

Жоғарыда аталған Жоспардың нысаналы көрсеткіші ретінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы оқыту қорытындысы бойынша тестті сәтті (100%-дан кемінде 60% жинаған) тапсырған жұмыскерлер саны туралы көрсеткішті енгізу ұсынылады.

29. Оқытуды ұйымдастыру кезінде U4 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы ресурс орталығы (U4 Anti-Corruption Resource Centre), Сыбайлас жемқорлыққа қарсы білім хабы (The Anti-Corruption Knowledge Hub), Базель басқару институты (Basel Institute on Governance) сияқты ресурстардағы сыбайлас

жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша өзекті материалдарды пайдалану ұсынылады.

30. Бюджетте қаражат болған кезде қаржылық немесе қаржылық емес көтермелеу шараларын көздеумен жұмыскерлерді әртүрлі алаңдарда тақырыптық оқытуға ынталандыру ұсынылады.

31. Басқарманың интернет-ресурсында түбіртек-парақтар мен сыбайлас жемқорлық тәуекелдерімен, мүдделер қақтығысымен байланысты жағдайларда іс-қимыл алгоритмі бойынша қысқаша нұсқаулықтар орналастырылады.

4-тарау. Мемлекеттік органдар мен ұйымдардың есеп берушілігі және ашықтығы

1-параграф. Ақпаратқа қол жеткізу

32. Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-процестік кодексінде және «Ақпаратқа қол жеткізу туралы» Қазақстан Республикасының Заңында азаматтардың мемлекеттік органдардың қызметі туралы толық әрі шынайы ақпарат алуға құқықтары және осы ақпаратты мемлекеттік органдардың уақтылы әрі ашық ұсыну бойынша міндеттері белгіленген.

33. Жұртшылықты ақпараттандыру және кері байланыс алу мақсатында Басқарманың интернет-ресурсы мен әлеуметтік медиа арналары уақтылы өзектілендіріліп отыруға тиіс.

34. Түсіндіру жұмыстары шеңберінде Қолданыстағы құқықтық актілерді түсінікті және қысқа сөздермен түсіндіріп, сондай-ақ белгілі бір өмірде болуы мүмкін жағдайлар мен заңды фактілер бойынша цифрлық шешімдерді қолдана отырып, азаматтар мен кәсіпкерлерге олардың құқықтары туралы нақты ақпарат беруді қамтамасыз ету арқылы құқықтық насихатты жетілдіру бойынша әдістемелік ұсынымдарды, Қазақстан Республикасы Әділет министрінің 2022 жылғы 26 қыркүйектегі №806 бұйрығымен бекітілген ережелерді басшылыққа алу ұсынылады.

5-тарау. Мемлекеттік сатып алу саласындағы сыбайлас жемқорлықтың алдын алу

44. Мемлекеттік сатып алу сыбайлас жемқорлық тәуекелі жоғары аймақ болып табылады және тәуекелдер картасына енгізіледі. Мемлекеттік сатып алудағы тәуекелдер бюджетке, сатып алу тәсіліне, сатып алуға қатысты рәсімдердің нақты реттелмеуіне және басқа факторларға байланысты бағалануы мүмкін.

45. Мемлекеттік сатып алу саласындағы сыбайлас жемқорлықты төмендетуге ықпал ететін негізгі факторлар сатып алумен айналысатын жұмыскерлердің кәсіби біліктілігін тұрақты түрде арттыру, сатып алу рәсімдерін стандарттау, мемлекеттік сатып алудың тиімділігі мен

айқындылығын бағалау бойынша нақты басты көрсеткіштерді айқындау, мемлекеттік сатып алу процесіне қоғамдық бақылауды тарту болып табылады.

Мемлекеттік сатып алуды жоспарлау және жүзеге асыру кезінде «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабында белгіленген, атап айтқанда:

1) мемлекеттік сатып алу үшін пайдаланылатын қаражатты, оның ішінде сатып алынатын тауарлардың, жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің бағасы мен сапасының арақатынасын қамтамасыз ету арқылы оңтайлы және тиімді жұмсау;

2) «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының Заңымен көзделген жағдайларды қоспағанда, әлеуетті өнім берушілерге мемлекеттік сатып алуға қатысу үшін тең мүмкіндіктер беру;

3) әлеуетті өнім берушілер арасындағы адал бәсекелестік;

4) мемлекеттік сатып алу процесінің ашықтығы мен айқындығы;

5) қазақстандық тауар өндірушілерге, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді өндірушілерге Қазақстан Республикасында ратификациялаған халықаралық шарттарға қайшы келмейтін шамада қолдау көрсету;

6) мемлекеттік сатып алу субъектілерінің жауапкершілігі;

7) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарға және мүдделер қақтығысына жол бермеу;

8) орнықты мемлекеттік сатып алуды дамыту қағидаттарын басшылыққа алу қажет.

46. Жеке мүдделерді ілгерілету мен сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің алдын алу мақсатында мемлекеттік сатып алуларды бәсекелестік тәсілдермен (конкурс, аукцион, баға ұсыныстарын сұрату, электрондық дүкен арқылы) жүргізу ұсынылады.

Тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді тікелей шарт жасасу арқылы бір көзден мемлекеттік сатып алуды төтенше және ерекше жағдайларда ғана жүзеге асыру қажет.

УТВЕРЖДЕН
приказом руководителя
управления цифровизации и
архивов Акмолинской области
от 21 09 2026 года
№ 53

Антикоррупционный стандарт
Управления цифровизации и архивов Акмолинской области

Глава 1. Общие положения

1. Настоящий Антикоррупционный стандарт Управления цифровизации и архивов Акмолинской области (далее – Антикоррупционный стандарт) разработан в соответствии с пунктом 2 статьи 10 Закона Республики Казахстан «О противодействии коррупции» (далее – Закон) и Методическими рекомендациями по формированию антикоррупционных стандартов, утвержденными приказом Председателя Агентства Республики Казахстан по противодействию коррупции от 31 декабря 2024 года №285 (далее – Методические рекомендации).

Антикоррупционный стандарт представляет собой установленную для обособленной сферы общественных отношений систему рекомендаций, направленных на предупреждение коррупции.

2. Основные понятия, используемые в Антикоррупционном стандарте:

1) свойственники – полнородные и неполнородные братья и сестры, родители и дети супруга (супруги);

2) общественный контроль – деятельность субъектов общественного контроля, осуществляемая в порядке и формах, которые установлены Законом Республики Казахстан «Об общественном контроле» и иными законами Республики Казахстан, направленная на анализ и оценку актов и решений объектов общественного контроля на соответствие общественным интересам;

3) субъекты общественного контроля – граждане Республики Казахстан; некоммерческие организации, зарегистрированные на территории Республики Казахстан, за исключением религиозных объединений; иные субъекты, которым предоставлены полномочия на осуществление общественного контроля в соответствии с законами Республики Казахстан;

4) проявление гостеприимства – еда (завтраки, обеды, ужины и другое), приемы, билеты на развлекательные, общественные или спортивные мероприятия, предоставляемые для установления, укрепления или развития деловых отношений. При этом, гостеприимство требует присутствия приглашающей стороны, в противном случае расходы являются подарком;

5) конфликт интересов – противоречие между личными интересами лиц, занимающих ответственную государственную должность, лиц, уполномоченных на выполнение государственных функций, лиц, приравненных к ним, должностных лиц и их должностными полномочиями,

при котором личные интересы указанных лиц могут привести к неисполнению и (или) ненадлежащему исполнению ими своих должностных обязанностей;

6) государственные закупки – приобретение заказчиками товаров, работ, услуг полностью или частично за счет бюджетных средств, выделенных денег из Специального государственного фонда в соответствии с законодательством Республики Казахстан, и (или) собственных доходов;

7) члены семьи – супруг (супруга), родители, дети, в том числе совершеннолетние, и лица, находящиеся на иждивении и постоянно проживающие с ним;

8) коррупционный риск – возможность возникновения причин и условий, способствующих совершению коррупционных правонарушений;

9) подарок – денежные средства или иное имущество, преимущества, льготы, услуги, нематериальные активы, которые передаются/получаются безвозмездно;

10) картирование коррупционных рисков – процесс, направленный на выявление, анализ, оценку (ранжирование) и выработку мер по устранению коррупционных рисков;

11) картограмма коррупции – набор обновляемых данных, предусматривающих перечень коррупционных рисков, должностей, подверженных коррупционным рискам и другие сведения, сигнализирующие о возможных коррупционных уязвимостях.

3. Основные принципы Антикоррупционного стандарта:

1) законность;

2) приоритет защиты прав, свобод и законных интересов человека и гражданина;

3) гласность и прозрачность;

4) взаимодействие государства и гражданского общества;

5) системное и комплексное использование мер противодействия коррупции;

6) приоритетное применение мер предупреждения коррупции;

7) защита и поощрение лиц, оказывающих содействие в противодействии коррупции;

8) неотвратимость наказания за совершение коррупционных правонарушений.

4. Эффективность реализации Управлением цифровизации и архивов Акмолинской области (далее – Управление) Антикоррупционного стандарта определяется посредством Оценки уровня коррупции, утвержденной приказом Председателя Агентства Республики Казахстан по противодействию коррупции (далее – уполномоченный орган по противодействию коррупции) от 29 декабря 2023 года № 438.

Глава 2. Предотвращение конфликта интересов

Параграф 1. Необходимость предотвращения конфликта интересов

9. Превенция конфликта интересов играет ключевую роль в повышении добропорядочности и противодействии коррупции.

10. В целях предотвращения конфликта интересов законы Республики Казахстан «О противодействии коррупции» и «О государственной службе Республики Казахстан» предусматривают ряд требований для лиц, занимающих ответственную государственную должность, уполномоченными на выполнение государственных функций, лиц, приравненных к ним, и должностных лиц.

Запрещается:

1) осуществлять деятельность, не совместимую с выполнением государственных функций;

2) занимать государственную должность, находящуюся в непосредственной подчиненности должности, занимаемой его близкими родственниками (родителями (родителем), детьми, усыновителями (удочерителями), усыновленными (удочеренными), полнородными и неполнородными братьями и сестрами, дедушками, бабушками, внуками), супругом (супругой) и (или) свойственниками (полнородными и неполнородными братьями и сестрами, родителями и детьми супруга (супруги), а также иметь в непосредственном подчинении близких родственников, супруга (супругу) и (или) свойственников;

3) занимать должности со своими близкими родственниками, супругом (супругой) и (или) свойственниками в одном органе управления (наблюдательном совете, исполнительном органе) субъекта квазигосударственного сектора;

4) использовать служебную и иную информацию, не подлежащую официальному распространению, в целях получения или извлечения имущественных и неимущественных благ и преимуществ;

5) принимать лично или через посредников материальное вознаграждение, подарки, льготы либо услуги за действия (бездействие) в пользу лиц, их предоставивших;

6) открывать и владеть счетами (вкладами) в иностранных банках, расположенных за пределами Республики Казахстан, хранить наличные деньги и ценности в иностранных банках, расположенных за пределами Республики Казахстан;

7) быть депутатом представительного органа, представителем по делам третьих лиц в государственном органе, в котором он состоит на службе, либо непосредственно ему подчиненном или подконтрольном;

8) заниматься предпринимательской и другой оплачиваемой деятельностью, в том числе участвовать в управлении коммерческой

организацией независимо от ее организационно-правовой формы, если непосредственное участие в управлении коммерческой организацией не входит в его должностные полномочия в соответствии с законодательством Республики Казахстан, за исключением педагогической, научной и иной творческой деятельности;

9) использовать в неслужебных целях средства материально-технического, финансового и информационного обеспечения его служебной деятельности, другое государственное имущество и служебную информацию;

10) участвовать в действиях, препятствующих нормальному функционированию государственных органов и выполнению должностных обязанностей, включая забастовки и несанкционированные митинги;

11) использовать свои служебные полномочия вопреки интересам службы в целях извлечения выгод и преимуществ для себя или других лиц, или организаций либо нанесения вреда другим лицам или организациям;

12) участвовать в азартных играх и (или) пари в игорных заведениях, которые подпадают под определение, предусмотренное Законом Республики Казахстан «Об игорном бизнесе», а равно участию в азартных играх и (или) пари в неотведенных для этого местах или в азартных играх и (или) пари, проводимых посредством использования сетей телекоммуникаций, в том числе сети Интернет;

13) участвовать в разработке, обсуждении или принятии решений либо иным способом оказывать воздействие на решения, вызывающие конфликт интересов;

14) осуществлять должностные обязанности, если имеется конфликт интересов;

15) совершать действия, явно выходящие за пределы его прав и полномочий;

16) вносить в официальные документы заведомо ложные сведения либо исправления, искажающие их действительное содержание;

17) бездействовать по службе в целях извлечения выгод и преимуществ для себя или других лиц, или организаций либо нанесения вреда другим лицам или организациям;

18) проявлять халатность, то есть не исполнять или ненадлежаще исполнять свои обязанности вследствие недобросовестного или небрежного отношения к службе;

19) использовать свое служебное положение и преимущества ранее занимаемой должности в личных интересах.

Лицам, указанным в части первой настоящего пункта в течение тридцати календарных дней со дня вступления в государственную должность необходимо на время прохождения государственной службы передать в доверительное управление находящиеся в его собственности доли, акции (акцию) в уставном капитале коммерческих организаций и иное имущество, использование которого влечет получение доходов, за исключением денег,

законно принадлежащих этому лицу, а также имущества, переданного в имущественный наем.

Параграф 2. Выявление конфликта интересов

11. По профилактике коррупционных рисков не реже одного раза в квартал осуществляет анализ открытых данных и иных источников информации, незапрещенных действующим законодательством Республики Казахстан, на предмет выявления конфликта интересов. При этом работникам, уполномоченным предупреждать коррупцию, обеспечивается доступ к личным данным работников: фамилия, имя, отчество и индивидуальный идентификационный номер (ИИН) работника и его членов семьи.

Обеспечение доступа к личным данным работника должно осуществляться с соблюдением требований законодательства о государственных секретах и иной тайне, доступе к информации, персональных данных и их защите.

Предоставление доступа к информационной системе по управлению персоналом в государственных органах осуществляется ответственным на это лицом при наличии согласия первого руководителя государственного органа и должностного лица по информационной безопасности, которое оформляется служебной запиской с принятием соответствующих ограничений.

12. Конфликт интересов может быть выявлен при проведении:

1) внешнего и внутреннего анализов коррупционных рисков или антикоррупционного мониторинга;

2) работы с обращениями или иной информацией о конфликте интересов, а также внутренними актами;

3) проверок, ревизий или аудита уполномоченных государственных органов и организаций;

4) сбора и анализа данных о возможных источниках конфликта интересов, включая личные интересы работников, такие как владение акциями, долями в капитале компаний; наличие родственников у контрагентов; дополнительные источники дохода, которые могут быть связаны с должностными обязанностями;

5) анализа действий и решений работников на наличие предпочтений или предвзятости;

6) сравнения данных из внешних источников с данными, представленными работниками;

7) анализа должностей и определения и должностей с наибольшим влиянием на процессы, связанные с распределением ресурсов, управлением финансами, закупками, оценкой и контролем, которые могут привести к конфликту интересов, а также по результатам досудебного расследования, уголовного, гражданского, административного

судопроизводства и производства по делам об административных правонарушениях.

В случае выявления фактов, подпадающих под признаки уголовно наказуемого деяния, Управление передает соответствующую информацию уполномоченному органу по противодействию коррупции в соответствии с уголовно-процессуальным законодательством Республики Казахстан.

Параграф 3. Меры по предотвращению конфликта интересов

13. Действия, направленные на предотвращение конфликта интересов:

1) в соответствии с Законом Республики Казахстан «О государственной службе Республики Казахстан» работники обязаны в письменной форме уведомить непосредственного руководителя либо руководство Управления, с одновременным уведомлением о возникшем конфликте интересов или о возможности его возникновения, как только им станет об этом известно.

В случае отсутствия непосредственного руководителя, необходимо уведомить следующее вышестоящее лицо. При необходимости, обеспечивается возможность принятия первым руководителем лиц, уведомляющих о фактах конфликта интересов.

В случае если конфликт интересов произошел или может произойти в отношении политических служащих, рекомендуется направление уведомления первому руководителю;

2) руководитель, которому поступило уведомление или информация о конфликте интересов, в течение трех рабочих дней направляет их на рассмотрение структурного подразделения по профилактике коррупционных рисков;

3) структурное подразделение по профилактике коррупционных рисков, по итогам рассмотрения указанных уведомлений или иной информации о конфликте интересов в течение десяти рабочих дней предоставляет руководству Управления рекомендации по предотвращению и урегулированию конфликта интересов или заключение о его отсутствии;

4) при подтверждении конфликта интересов руководство Управления обязано в течение десяти рабочих дней со дня получения рекомендации принять следующие меры по предотвращению и урегулированию конфликта интересов:

поручить другому лицу исполнение должностных обязанностей по вопросу, в связи с которым возник конфликт интересов;

изменить должностные обязанности;

принять иные меры по устранению конфликта интересов;

5) первому руководителю рекомендуется делегировать полномочия для объективного принятия решения по вопросу, по которому у него возник конфликт интересов, уполномоченному лицу, с момента выявления данного факта;

6) в случае невозможности предотвращения и урегулирования конфликта интересов лицо, в отношении которого произошел или может произойти конфликт интересов, не позднее трех месяцев со дня получения информации о конфликте интересов назначается на равнозначную должность, исключающую конфликт интересов.

Параграф 4. Положение о подарках, поездках и проявлении гостеприимства

14. Принятие подарков или проявление гостеприимства, связанных с выполнением должностных функций, может представлять собой незаконное вознаграждение. Необходимо отслеживать и пресекать практику принятия и предоставления подарков, приглашений в поездки и проявления гостеприимства.

Работникам рекомендуется избегать, насколько возможно, любых подарков, приглашений в поездки, а также проявлений гостеприимства, связанных с выполнением должностных функций и которые могут быть восприняты как взятка.

15. В действующем законодательстве Республики Казахстан предусмотрены следующие антикоррупционные ограничения и ответственность по вопросам принятия подарков, поездок и проявлении гостеприимства:

1) запрещается принятие за исполнение своих государственных или приравненных к ним функций любого вознаграждения в виде денег, услуг и иных форм от организаций, в которых лицо не выполняет соответствующие функции, а также от физических лиц, если иное не предусмотрено законодательством Республики Казахстан;

2) за получение лицом, уполномоченным на выполнение государственных функций, либо приравненным к нему лицом лично или через посредника незаконного материального вознаграждения, подарков, льгот либо услуг за действия (бездействие) в пользу лиц, их предоставивших, если такие действия (бездействие) входят в служебные полномочия лица, уполномоченного на выполнение государственных функций, либо приравненного к нему лица, если эти действия не содержат признаков уголовно наказуемого деяния, предусмотрена административная ответственность;

3) деньги, поступившие на счет лиц, занимающих ответственную государственную должность, уполномоченными на выполнение государственных функций, лиц, приравненных к ним, должностных лиц и членов их семей без ведома указанных лиц, подлежат не более чем в двухнедельный срок после их обнаружения перечислению в республиканский бюджет

с представлением объяснения в соответствующий орган государственных доходов об обстоятельствах поступления таких средств;

4) запрещается принятие подарков или услуг в связи с исполнением своих государственных или приравненных к ним функций от государственных служащих и иных лиц, зависимых от них по службе, за общее покровительство или попустительство по службе;

5) подарки, поступившие без ведома лиц, занимающих ответственную государственную должность, уполномоченных на выполнение государственных функций, лиц, приравненных к ним, должностных лиц и членов их семей, а также полученные ими в связи с исполнением соответствующих функций подлежат безвозмездной передаче уполномоченному органу по управлению государственным имуществом в течение семи календарных дней со дня получения подарка либо со дня, когда вышеуказанным лицам стало известно о поступившем подарке, а оказанные указанным лицам при тех же обстоятельствах услуги должны быть оплачены им путем перечисления денег в республиканский бюджет в течение семи календарных дней со дня оказания услуги либо со дня, когда вышеуказанным лицам стало известно об оказании услуги;

6) лица, занимающие ответственную государственную должность, уполномоченные на выполнение государственных функций, лица, приравненные к ним, должностные лица, к которым поступили подарки, вправе с уведомлением вышестоящего должностного лица выкупить их по стоимости, определенной
в соответствии с Законом Республики Казахстан «Об оценочной деятельности в Республике Казахстан», на основании договора купли-продажи, заключаемого с уполномоченным органом по управлению государственным имуществом. Вырученные от продажи подарков деньги перечисляются в республиканский бюджет;

7) неполная и (или) несвоевременная передача подарков, поступивших лицам, занимающим ответственную государственную должность, уполномоченным на выполнение государственных функций, или лицам, приравненным к ним, а также членам их семей, в уполномоченный орган по управлению государственным имуществом, по отдельным основаниям, если эти деяния не имеют признаков уголовно наказуемого деяния, влечет штраф;

8) запрещается принятие приглашений во внутригосударственные и зарубежные туристические, лечебно-оздоровительные и иные поездки за счет физических и юридических лиц, за исключением поездок по приглашению супруга (супруги), родственников за их счет; по приглашению иных физических лиц (с согласия вышестоящего должностного лица или органа), если отношения не затрагивают служебную деятельность; согласно международным договорам или на взаимной договоренности с иностранными государствами; для участия
в научных, спортивных, творческих, профессиональных, гуманитарных мероприятиях, в том числе поездок, осуществляемых в рамках уставной деятельности таких организаций;

9) члены семьи лиц, занимающих ответственную государственную должность, уполномоченных на выполнение государственных функций, лиц, приравненных к ним, должностных лиц, не вправе принимать подарки и услуги, приглашения в туристические, лечебно-оздоровительные и иные поездки за счет физических и юридических лиц, с которыми указанное лицо связано по службе.

16. Проявление гостеприимства совершается с целью начала, укрепления или развития отношений в непринужденной и нейтральной обстановке. Проявление гостеприимства предполагает приглашение на завтрак, обед, ужин, приемы, развлекательные, общественные или спортивные мероприятия. Проявление гостеприимства предусматривает присутствие приглашающей стороны, в противном случае это является подарком.

Глава 3. Формирование антикоррупционной культуры

26. Формирование антикоррупционной культуры осуществляется посредством комплекса мер образовательного, информационного и организационного характера:

1) образовательные меры могут включать регулярные семинары и тренинги по повышению осведомленности работников о способах предотвращения коррупционных правонарушений, конфликта интересов и иное;

2) информационные меры охватывают разработку и распространение среди работников четких инструкций и руководств по антикоррупционной политике,
а также подготовку обучающих материалов (видеоролики, презентации и брошюры). В этих целях возможно использование корпоративных рассылок, внутренних порталов и информационных стендов;

3) организационные меры могут включать внедрение антикоррупционных стандартов, назначение работников, ответственных за превенцию коррупции, создание каналов для сообщения о фактах коррупции, интеграция антикоррупционных требований в процедуры закупок, назначения на должности и оценку эффективности работников и иные, рисковые области.

27. Меры по формированию антикоррупционной культуры должны быть спланированы и ориентированы на практическую полезность. Обучение должно быть регулярным, а материалы – доступными и понятными для работников.

Оценка знаний работников, эффективность обучения и выявление областей, требующих дополнительного внимания и адаптации обучающих программ, проводится путем тестирования, опросов и других форм контроля.

28. В целях успешного формирования и поддержания антикоррупционной культуры утверждается План мероприятий по формированию антикоррупционной культуры (далее – План мероприятий). Для оптимизации

внутренних ресурсов План мероприятий может быть объединен с иными планами Управления.

При разработке Плана мероприятий необходимо предусмотреть их проведение не реже одного раза в полугодие с обязательным замером знаний, полученных работниками.

В качестве целевого показателя вышеназванного Плана включить показатель о количестве работников, успешно (набравших не менее 60% из 100% по итогам тестирования полученных знаний) сдавших тест по итогам антикоррупционного обучения.

29. При организации обучения необходимо пользоваться актуальными материалами по вопросам противодействия коррупции на таких ресурсах, как U4 Антикоррупционный ресурс центр (U4 Anti-Corruption Resource Centre), Антикоррупционный хаб знаний (The Anti-Corruption Knowledge Hub), Базельский институт управления (Basel Institute on Governance).

30. При наличии средств в бюджете работники могут быть простимулированы к прохождению тематических обучений на различных площадках, предусмотрев финансовые или нефинансовые поощрения.

31. На интернет-ресурсе Управления размещаются чек-листы, краткие руководства по алгоритму действий в случаях, связанных с коррупционными рисками и конфликтом интересов.

Глава 4. Подотчетность и открытость государственных органов и организаций

Параграф 1. Доступ к информации

32. Эффективное взаимодействие государственных органов и организаций с гражданским обществом является основой для обеспечения подотчетности и прозрачности их деятельности. Доступ к информации, открытый диалог, участие граждан в принятии решений повышает прозрачность государственного сектора, что способствует превенции коррупции.

Доступ к информации и вопросы политики открытых данных урегулированы в Конвенции ООН против коррупции и Международной хартии открытых данных. Основные требования к государственным органам и организациям в этой сфере регламентированы Административным процедурно-процессуальным кодексом Республики Казахстан и Законом Республики Казахстан «О доступе к информации».

Эти нормативные акты устанавливают права граждан на получение полной и достоверной информации о деятельности государственных органов, а также обязательства последних по своевременному и открытому предоставлению таких данных.

33. Эффективность политики открытых данных зависит от соблюдения следующих принципов Международной хартии открытых данных:

1) открыто по умолчанию – все общедоступные данные открыты, если правительство не может обосновать иное;
2) своевременно и всеобъемлюще – быстрая и полная публикация данных;
3) доступно и пригодно для использования – данные машиночитаемы, их легко найти, они бесплатны и доступны под открытой лицензией.
Для информирования общественности и получения обратной связи активно используются веб-сайты и социальные медиа каналы, которые рекомендуется своевременно актуализировать.

В рамках разъяснительной работы государственным органам и организациям рекомендуется руководствоваться положениями Приказа Министра юстиции Республики Казахстан от 26 сентября 2022 года № 806 «Об утверждении Методических рекомендаций по совершенствованию правовой пропаганды путем обеспечения точечного информирования граждан и предпринимателей об их правах с разъяснением действующих правовых актов понятным и кратким языком, а также применением цифровых решений по определенным жизненным ситуациям и юридическим фактам».

Глава 5. Предупреждение коррупции в сфере государственных закупок

43. Государственные закупки являются зоной высокого коррупционного риска и включаются в карту рисков. Риски в государственных закупках могут оцениваться, исходя из бюджета, способа закупок, отсутствия четкого регламентирования процедур, связанных с закупками и иных.

44. Основными факторами, способствующими снижению коррупции в сфере государственных закупок, являются постоянное повышение профессионализма работников, занимающихся закупками, стандартизация закупок, определение четких ключевых показателей эффективности по оценке эффективности и прозрачности государственных закупок, вовлечение общественного контроля за процессом государственных закупок.

При планировании и осуществлении государственных закупок следует руководствоваться принципами, установленными статьей 5 Закона Республики Казахстан «О государственных закупок», а именно:

1) оптимального и эффективного расходования денег, используемых для государственных закупок, в том числе путем обеспечения соотношения цены и качества закупаемых товаров, работ, услуг;

2) предоставления потенциальным поставщикам равных возможностей для участия в государственных закупках, кроме случаев, предусмотренных Законом Республики Казахстан «О государственных закупок»;

3) добросовестной конкуренции среди потенциальных поставщиков;

4) открытости и прозрачности процесса государственных закупок;

5) оказания поддержки казахстанским товаропроизводителям, производителям работ и услуг в той мере, в которой это не противоречит международным договорам, ратифицированным Республикой Казахстан;

6) ответственности субъектов государственных закупок;

7) недопущения коррупционных правонарушений, конфликта интересов;

8) развития устойчивых государственных закупок.

45. В целях предотвращения продвижения частных интересов и коррупционных рисков рекомендуется осуществлять государственные закупки конкурентными способами (конкурс, аукцион, запрос ценовых предложений, через электронный магазин).

Государственные закупки товаров, работ, услуг способом из одного источника путем прямого заключения договора необходимо осуществлять лишь в крайних и исключительных случаях.